

«ΑΠΟΛΛΩΝ»

ο καλός φύλακας των συνόρων

Η ιστορία του επιτυχημένου συστήματος

Πολυδιαυλικών επικοινωνιών του Στρατού Ξηράς

Του Ταξίαρχου ε.α. Χρήστου Νοταρίδη
Μέλους του Συνδέσμου Αποστράτων Αξικών ΔΒ

Ένα από τα σημαντικά επιχειρησιακά διδάγματα της Κυπριακής κρίσεως του 1974, ήταν η επιτακτική ανάγκη ύπαρξης ενός **σύγχρονου, αξιόπιστου και ασφαλούς δικτύου επικοινωνιών στις ευαίσθητες περιοχές**. Ο Ευάγγελος Αβέρωφ, ως ΥΕΘΑ το 1977, κάλεσε την στρατιωτική ιεραρχία (ΓΕΕΘΑ – ΓΕΣ) και παρουσία του Διευθυντού της ΔΔΒ/ΓΕΣ και ζήτησε να μελετηθεί και να εγκατασταθεί **επείγοντως** ένα τέτοιο σύστημα, που θα κάλυπτε τις επιχειρησιακές ανάγκες του Στρατού στις νήσους του Αιγαίου και τον Εβρο.

Η ΔΔΒ/ΓΕΣ με διευθυντή τον Υποστράτηγο Γ. Αναγνωστόπουλο, ανέθεσε αμέσως τη μελέτη-σχεδίαση ενός τέτοιου συστήματος στον τότε Αντισυνταγματάρχη (ΔΒ) Χ. Μακρίδη, ο οποίος διέθετε μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών από πανεπιστήμιο της Αγγλίας. Ταυτόχρονα, συγκροτήθηκε ενδεκαμελής επιτροπή διαγωνισμού-διαπραγματεύσεων, υπο τον Υποδιευθυντή της ΔΔΒ/ΓΕΣ, τον τότε Ταξίαρχο Γ. Πολυμερόπουλο, με μέλη αξιωματικούς των Διαβιβάσεων, του Τεχνικού, του Δικαστικού κι εκπροσώπους της Υπηρεσίας Πολεμικής Βιομηχανίας (ΥΠΟΒΙ).

Η Επιτροπή αυτή, **ξεφεύγοντας** από τους παραδοσιακούς τρόπους και πηγές απόκτησης υλικών (πχ Δάνεια FMS από ΗΠΑ κλπ), αναζήτησε και διεξήγαγε επίπονες διαπραγματεύσεις με έξι ξένους κατασκευαστικούς οίκους (TADIRAN του Ισραήλ, PHILIPS Ολλανδίας, SIEMENS Γερμανίας, MARCONI Ιταλίας, TELEFUNKEN Γερμανίας και UNIVAC από ΗΠΑ) οι οποίοι προσκληθέντες, παρουσίασαν τις δικές τους τεχνικές λύσεις, με βάση τη μελέτη που είχε εκπονηθεί. Παρά τις αντιρρήσεις κι ενστάσεις από πρόσωπα που ευρίσκοντο σε θέσεις λήψεως αποφάσεων εντός του ΓΕΣ, η επιτροπή ανεπηρέαστη συνέχισε το έργο της και επέλεξε τις κατά την κρίση της **βέλτιστες** συσκευές, που τελικά συγκρότησαν το Σύστημα, ήτοι: πομποδέκτες-κεραίες της TADIRAN, πολυδιαυλικά φερέσυχνα και κρυπτοσυσκευές δέσμης της PHILIPS.

Η Δνση ΔΔΒ/ΓΕΣ υιοθέτησε την πρόταση της επιτροπής και αμέσως εξασφάλισε την τελική έγκριση της Ιεραρχίας (Α/ΓΕΕΘΑ Γκράτζιος, Α/ΓΕΣ Καραγιάννης) και χρηματοδότηση για την εγκατάσταση του πρωτοποριακού για την εποχή του Πολυδιαυλικού Συστήματος, που τελικά ονομάστηκε «Στρατιωτικό Επικοινωνιακό Σύστημα ΑΠΟΛΛΩΝ» (ΣΕΣΑ), προς τιμήν του αρχαίου θεού λόγω του προσωνυμίου του «Αγυιεύς» που σήμαινε **«προστάτης των θυρών και των διαβάσεων»**.

Ετσι, ξεκίνησε η προμήθεια των συσκευών τηλ/νίας και των κλωβών, καθώς και η κατασκευή ενισχυμένων κτηρίων σε κορυφές βουνών, στη Πάρνηθα, στη Θράκη και σε κάθε νησί του Αιγαίου, σε επιλεγμένα σημεία, όπου συμπτωματικά παλαιότερα λειτουργούσαν οι φρυκτωρίες.

Από τις κορυφές, πάλι με ραδιοζεύξεις του ιδίου συστήματος, το στρατηγείο κάθε Σχηματισμού συνδεόταν στο δίκτυο. Επιλεγμένα στελέχη ΔΒ εστάλησαν για εκπαίδευση στο χειρισμό και στη συντήρηση, στο Ισραήλ και στην Ολλανδία.

Παρά τις δυσκολίες από ενδιάμεσα κλιμάκια, η επιμονή και προσήλωση των επιτελών πέτυχε την άρση των εμποδίων και σε χρόνο ρεκόρ, την έναρξη λειτουργίας του ΣΕΣΑ στις **αρχές του 1982**.

Για πρώτη φορά στην ιστορία του, ο Στρατός Ξηράς διέθετε ένα **κινητό ψηφιακό σύστημα επικοινωνίας, κρυπτασφαλισμένο κι επιβιώσιμο**, απαλλάσσοντας τις Μονάδες από τα απηρχαιωμένα ΛΥΣΕ και από το δυσβάστακτο οικονομικό κόστος της ενοικίασεως κυκλωμάτων ΟΤΕ. Ο Αρχηγός ΓΕΣ και οι επιτελείς μπορούσαν πλέον να καλούν **αυτομάτως** και να συνομιλούν **με ασφάλεια** απ ευθείας με τους διοικητές των Σχηματισμών της μεθορίου. Επίσης, εκτός από τα τηλεφωνικά κυκλώματα, μέσω των Πολυδιαυλικών δρομολογήθηκαν και τα τηλετυπικά.

Αξιόλογο υπήρξε το ελληνικής επινόησης υποσύστημα αυτόματης εποπτείας του δικτύου σε ειδικό χώρο του ΓΕΣ, όπου λειτουργούσε το Κέντρο Ελέγχου του συστήματος, επανδρωμένο με αξιωματικούς και Μονίμους Υπαλλήλους τεχνικούς. Άλλο ένα πρωτοποριακό στοιχείο ήταν ότι η συντήρηση και οι επισκευές του «ΑΠΟΛΛΩΝ» παρέμειναν υπο τον έλεγχο των Διαβιβάσεων, εξασφαλίζοντας έτσι την μέγιστη δυνατή ταχύτητα άρσης βλαβών.

Το 1997, όταν το 482 ΤΔΒ (της ΑΣΔΕΝ) αντικατέστησε όλες τις κεραίες πλέγματος των μονίμων θέσεων των νήσων Αιγαίου με νέες παραβολικού τύπου, η στάθμη των ραδιοζεύξεων βελτιώθηκε αισθητά και κατά συνέπεια, η απόδοση του συστήματος. Το 1998, ολοκληρώθηκε η αντικατάσταση των χειροκίνητων πινάκων μικτονομήσεως (PATCH PANEL) με νέους ψηφιακούς μεταγωγικούς διακόπτες (SWITCH) της εταιρείας PLESSEY, με αποτέλεσμα την αυτοματοποίηση του και την βελτίωση της επιβιωσιμότητάς του.

Από το έτος 1982, οπότε τέθηκε σε λειτουργία το σύστημα «ΑΠΟΛΛΩΝ», το οποίο **λειτουργήσε άψογα επί 28 ολόκληρα χρόνια** (αποσύρθηκε το 2010), υπήρξε το βασικό σύστημα τακτικών επικοινωνιών του Στρατού και κύρια προτεραιότητα της ΔΔΒ/ΓΕΣ.

Για ιστορικούς λόγους, αξίζει να αναφερθούν τα ονόματα των ανθρώπων που ξεκίνησαν την σπουδαία αυτή προσπάθεια της μελέτης – σχεδίασης – έγκρισης – προετοιμασίας και εγκατάστασης των Πολυδιαυλικών και στους οποίους οφείλουμε ευγνωμοσύνη:

Διευθυντές ΔΔΒ/ΓΕΣ οι στρατηγοί: Γκανασούλης, Αναγνωστόπουλος, Χαμάρτος, Πολυμερόπουλος, Σάσσαλος.

Υποδιευθυντές ΔΔΒ/ΓΕΣ - Επιτελάρχες οι τότε Ταξίαρχοι: Πολυμερόπουλος, Τσουγιάννης, Κωνσταντινίδης, Παπαϊωάννου.

Επιτελείς στη ΔΔΒ/ΓΕΣ, οι τότε ανώτεροι Αξιωματικοί: Μακρίδης, Μυγδάλης, Μποζώνης, Κωστάκης, Νιώτης, Γιαλούρης, Κατσίκας, Μπούλης, Αλεξόπουλος, Καραβίτης, Οικονόμου, Σιγάλας, Γεωργιάδης, Μαυρομάτης, Μπούτλας, Τάκης, Φραγκιουδάκης, Γιαννάς, Λιάσκος, Αργουζής.

Όμως, η «ψυχή» της λειτουργίας του Συστήματος ήταν διακεκριμένα χαμηλόβαθμα στελέχη ΔΒ, τα οποία αφού επιλέχθηκαν με προσοχή, εκπαιδεύθηκαν στο εξωτερικό, όπως οι: Ζιακόπουλος, Αναστασιάδης, Ιακωβάκης, Σοφός, Γούντζας. Επίσης αξίζει μνεία και τιμή, στα πολλά

ανώνυμα στελέχη ΔΒ, που επάνδρωσαν τα φυλάκια στις κορυφές των βουνών, σε απομόνωση, υπό ακραίες κλιματικές συνθήκες.

Η ιστορία του Όπλου των Διαβιβάσεων είναι ένας διαρκής αγώνας των στελεχών του, ώστε, αφενός μεν να ικανοποιήσουν τις επιχειρησιακές απαιτήσεις, αφετέρου δε να παρακολουθούν στενά τις τεχνολογικές εξελίξεις, ώστε να ενημερώνονται, να εκπαιδεύονται και να παρέχουν τις πλέον σύγχρονες τεχνικές λύσεις.

Το ΣΕΣ «ΑΠΟΛΛΩΝ», το πρώτο κινητό κρυπτασφαλισμένο επικοινωνιακό σύστημα στην Ελλάδα, σε όλο το διάστημα του «κύκλου ζωής» του αναμφίβολα επέλυσε **αποτελεσματικά** το πρόβλημα των επικοινωνιών στις ευαίσθητες περιοχές της χώρας μας.

Κλωβός του Συστήματος «ΑΠΟΛΛΩΝ» στο Μουσείο της Σχολής ΔΒ

Εσωτερικό κλωβού του Συστήματος «ΑΠΟΛΛΩΝ»

Παραβολική κεραία Πολυδιαυλικών σε κορυφή χιονισμένου βουνού